

Béts.

Ama' vad Római Tsászárság *Néró*, különös gyönyörüségét találta hajdan benne, hogy ő, a' maga tulajdon Városának égéséről képzelhette azt, mikép' lett *Trója* lángok' prádájává. Ezért, bolondnak, 's emberi Nemzet' tsúfjának kiáltja ötet az egész okos Világ. — Egy bölts és jó Uralkodó, abban találja örömét, ha az Alattavalókat boldogíthatja. Nagyon meg eggyez azonban, egy *II. Leopold'* okosságával 's jószágával is, a' maga Agyússainak (Artilleristáinak) próbáikon meg jelenni, 's azok által az Ellenség' Várainak ostromjait elevenen, de ártatlanul ábrázoltatni magának. Tselekedte is ezt ő Fels. a' múlt Kedden. Ki ment t. i. délutánni 5 óra tájban az Udvar, a' *Württembergi* Hertzeggel együtt *Simmering* nevezetű Faluhoz *), a' hol vagynak táborban az Agyúsok; kik is a' Felségek' ki érkezésével leg ottan hozzá fogtak az ágyúzáshoz; a' véltt Ellenség' ágyúit fekvő helyeikből elvetették, batteriáikat öszve lötték; azután 2 bloklázat is meg gyújtottak tüzes golyóbisokkal. Löttek továbbá kartátsokkal, 's hánytak bombákat, és más tüzi testeket is. (Ezen nevezeteket mi most meg magyaráznánk; hanemha már Munkánk' elsőbb Szakaszában mind az ágyúknak, mind a' tüzi testeknek helyes leírásaikat közlötük volna, képeikkel eggyütt. Ezekkel most is szolgálhatunk az olly érd. előfizető Uraknak, kik későbbben kezdték jártatni munkánkat).

Tegnap, a' *Kinsky'* könnyű lovas Regimentje gyakorlotta magát ő Felségek előtt az *Eugénius'* Kertje eránnyában, kívül a' Város' Lineáján lévő térségen. — Szép látás volt ez itt, a' többek felett.

A'

*) *Bétshez egy óránnyira vagyon, a' Pozsonyi út felé.*

A' Katonák, úgy széllyel szaladtak egymástól, mintha egy véka borsót öntöttek volna el a' szérün (szürün); meg szóllal azonban messziről a' trombita szó, 's lobog ugyan ott egy zászló. Nofiz neki iramodik a' Lovasság, néhány pertzentések alatt ott terem, 's egy fertály nem telt bele, hogy már sorban állottak a' Kompániák, 's újra rea ütöttek a' véltt Ellenségre.

Bizonyosnak halljuk, hogy az *Uhlánus* Katonák, kik a' hat könnyű lovas Regimentek közé fel osztattak, most újra öszve-szedetnek, 's belölkök egy *Lengyel* Regiment fog formáltatni.

Stájer Országnak (*Styria*) rendkívülvaló Gyűlése tartatott ezen hónapnak 9-dikén, mellyen, leg elsőben jelentek meg a' Polgári Rendnek, ő Felsége' engedelméből választatott 10 Deputátusai.

Júliusnak 22-dikétől fogva, olly rekkenő melegek járnak itten, hogy már a' kútak sok helyeken ki száradtak, 's szűk a' viz a' külső Városokban. Még, ugyan csak nem ment fel ez ideig olly mértékére a' meleg, mint 1782-dikben felment volt Jul. 27-dikén, t. i. harmintzadfél grádusra; a' midőn *Tyrolisban* meggyúladtak az erdők a' nap' melegétől.

Auftriában, *Gumpoldskirchen* nevezetű helységtől fogva, *Mödlingig*, olly nagy jég hullott Jul. 27., hogy fél fontosok is találtattak közötté, 's az árnyékos helyekben három egész nap se tudtak el olvadni. A' szőlős kerteknek, 's a' még le nem aratott zabnak igen nagyon bé fizetett.

Magyar Ország.

A' Budai 's Pesti tzeremoniáknak, és örömöknek mivóltát alkalmasint meg irtuk már közelébbi két árkusainkban; de — ha sok mértföldeket sem sajnállottak sokan el menni azoknak láta-

ta-

tásáért, 's az azokban való részesülésért :
nem leszen, úgy itéllyük, únalmokra érdemes
Olvasóinknak, harmadik, 's talám negyedik
árkusban is olvasni azoknak körülállásos
(circumstantialis) elő-adásokat. Illy bizo-
dalommal közöllyük, egygy igen érdemes Bará-
tunknak következő tudósításait :

Augustusnak 7-dikén, a' Nádor-Ispánynak
Pest - Vármegyébe való Béiktatása' pompájára
küldött Követeik a' körül belől való Vármegyék-
nek, személyes tiszteleteket tettek ő Királyi Fő-
Hertzegeiknél *). Ez nap, otthonn ebédeltek
P 2 a'

*) A' Nógrád Vármegyei Követeinek képekben
Főtisztel. Vátzi Kánonok Csányi Leonárd Úr
tartott három rendbéli Beszédeket a' három
Fő Hertzegekhez, melyeket mi olly renddel
iktatunk ide, a' millyel mondotta a' meg ne-
vezett Úr az elsőt ugyan Ferentz, a' másodi-
kat Károly, a' harmadikat pedig Leopold Fő
Hertzeghez :

Regie Nobilissimeque Archidux!

„Novi veniunt e Neogradienſi Provincia Tuum
in conſpectum, Regie Nobiliſſimeque Princeps!
incredibilis illius laetitiae teſtes, quam in omnium
ore, atque animis vides. Unicum hoc, atque in
tota Hungariae Hiſtoria ſingulare amoris erga nos
monumentum nos quoque Tui amantiſſimos facit;
et dum Auguſtiſſimi Parentis Tui (dicam aman-
tiſſimi etiam Parentis noſtri) amorem, et immor-
talia in nos beneficia commemoramus, non poſſu-
mus non praevidere, ut illi, Tibi non minus,
No-

a' Fő Hertzegek, nyóltzad magokkal. Estvére
Gróf Zichy ö Kegyelmességéhez mentek vatsorára
's

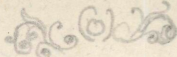
Nobilissime Archidux! res nostras cordi futuras,
eodemque Te super nos amore denique regnaturum.
Quamobrem dabimus operam, ut regius amor,
ac beneficia in ingratis Subditis non collocentur,
testabimurque semper, nihil fuisse unquam verius,
nihil nobilius, nihil Hungaris dignius, quam amo-
rem amore rependi."

Regie Serenissimeque Archidux!

„Quod desiderare nunquam, minus vero
sperare poteramus, tres ut Fratres, Archiduces
Regios, ob proximam celebritatem venerabundi
exciperemus, contigit, Serenissime Archidux! he-
sterna die omnibus Hungariae Ordinibus jucundis-
sima. Sed cui honorem hunc, tantumque bene-
ficio Legati *Neogradienses* acceptum referant,
nisi maximo illi amori, qui Serenissimos Austria-
cos Fratres et cum Augustissimis Parentibus, et
secum invicem, et cum devotis Sibi populis quam
arctissime conjungit? Omnino hunc amorem ma-
xime amat Hungaria, quae conceptam inde lae-
titiam omnibus grati, exultantisque animi signifi-
cationibus manifestat. Enarra eas, Serenissime
Archidux! Patri Tuo *Leopoldo* Caesari Augusto,
Regique nostro clementissimo. Adde, nos insigni
Ejus clementia ac dignatione suos in filios *Poso-
nii* cooptatos omni amoris contentione effectur-
os, ut Illum ejusmodi filiorum nunquam poeni-
teat."

Regie, Serenissimeque Archidux Palatine!

„Cum magis magisque, Regie, Serenissime-
que Archidux! ad nos accedis, atque ad medium
Regnum progredieris, ipsa penitus Hungarorum
cor-

's bálba. — 8-dikon, által vette a' Nádor-Ispány a' Fels. Helytartó Tanátsnál való Elölülést, 's a' Kir. Palota' kisebb Szálájában tartotta a' Gyűlést. Ugyan ez nap, közönséges Gyűlést tartott Ns *Pest-Vármegye* is, Király' Képe (Personális) ő Kegyel. ségének utólszori előlülése alatt, melyre igen számossan fel gyülekeztek a' Fő Uraságok. Jelen voltak t. i. mind a' két Érsekek, úgy nem különben *Eszterházy*, 's *Grassalkovits* Hertzegek is. Ezen Gyűlésből Követek küldettek a' Fő Hertzegekhez *Budára*, a' Nádor-Ispánynak más nap lejendő Béiktattatása eránt. A' Követek' Szószóllója volt *Váti* Püspök B. *Splényi* ő M. ga. Igen szívesen fogadták ő K. F. Hertzegeik a' Követeket, 's által rendelték más napra *Budára* a' Rendeket. — Dél után ki lovaglottak a' Fő Hertzegek, és minden közönséges épületeket meg vizsgáltak. Fel mentek a' *Szent Gellért*' hegyére is, melynek tetejéről széllyel néztek a' *Ketskéméthy* térségekre. Innen *Pestre* mentek által, 's minekutánna a' *II. József* által készítettett nagy épületet meg szemlélték volna: a' hid mellett lévő sétálló helyet nézegették meg, melly B. *Silfon*' elő-adása szerint készült. Nyárfákkal vagynak bé-ültetve ezen mű-

corda penetras, atque inspicis. Non hic Tu magnifica illa, atque ad aeternitatem exstructa Heruriae aedificia conspicias, sed homines Tui observantissimos, amantissimosque. Hi Te cordibus, quae verae sunt divitiae, deliciae Regum, excipiunt suis Palatinorum omnium illustrissimum, Teque amantissime complectuntur. Tu vero haec *Neogradiensium* Legatorum sensa aeternum duratura facili, quod soles, quodque Te, Regie Serenissimeque Archidux! venerabundi oramus, excipias vultu, nosque patrocinio tueri non dedigneris tuo.

múlató helynek sétáló úttzái; a' frissítő ételek' és italok' árulása végett épített deszka - sátor pedig szépen ki van zöldre és fehérre festve. — Estvére, állortzás Bál lett *Budán* az Ország' Házában, a' hol mind a' hárman magyar nadrágban, tsizmában, 's frakkban jelentek meg a' Fő Hertzegek. A' Nádor-Ispány leg inkább Gr. *Forgács* Kisasszonnyal tántzolt; *Károly* Fő Hertzeg Gróf *Zichy Ferentz*' Kisasszonyával; *Ferentz* Fő Hertzeg pedig az Ország' Birájánéval sétálgatott, 's tántzolt is.

Augst. 9-dikén, délelőtti 9 órára fel-gyültek az Ország' Házának nagyobbik Szálájába a' Státusok, kiknek T. *Szily József* All-Ispány Úr legottan eleibek terjesztette, hogy jó volna Követek által meg izenni a' magok jelenléteket a' Fő Hertzegeknek, 's azoknak további parantsolatjokat ki kérni. El is küldettek mindjárt a' Követek, 's azt nyerték válaszul, hogy szívesen fogják venni ő Kir. Fő Hertzegségek, ha a' Kir. Palotának nagy Szálájába gyűlnek a' Státusok. Az alatt, míg az Ország' Házában tartott a' Gyűlés, sorokat formált a' *Budai* és *Pesti* gyalog Polgárság az Ország' Házától fogva, egéllz' a' Kir. Palotáig, 's midőn a' Követek' vissza-érkezésével meg indultak volna a' K. Palota felé a' Státusok, ékes tábori musikával tett nékiek tiszteletet. A' Státusok előtt ment a' két Városi, 's a' *Kún* és *Jász* lovas Sereg; utánnok pedig a' Nádorispányi Zászlóally. Fel érvén a' Státusok a' Kir. Palota' nagy Szálájába, le ültek a' Táblához, a' kiknek helyek volt. A' Tábla eleibe voltak 3 asztalotskák, 's ugyan annyi székek egymás mellé helyezve a' 3 Fő Hertzegek' számára. Mind az asztalokat, mind a' székeket széles arany paszomántal prémzett veres bársony borította. A' Fő Hertzegek' ülő helyeiknél egy lépéssel előbb volt hely készítve Primas ő Eminentziájának. A' Státusok' el érkezése után, tsak hamar meg jelentek

tek a' Fő Hertzegek is. Kisérte őket H. Coburg a' *Budán és Pesten* lévő egész Generálissággal együtt. Le ülven *Ferentz* Fő Hertzeg, egy lépdeak Beszédet tartott, mellynek végződését belől a' Szálában háromszori *Éllyen* kiáltás követte; kívül pedig puskák' 's ágyúk' ropogási váltották fel. Ekkor fel olvastatta *Ferentz* Fő Hertzeg a' Főispányi Dekrétumot. Azután meg szólalt a' Nádor-Ispány, ki is hogy el végzette a' maga Beszédét, fel emeltetett, ősi szokásunk szerént, háromszor egymás után *Kostyán Ferentz, Vörös István, Rakovszky Ferentz, és Bitskey Sándor* Fő Szolgabíró Urak által; melly idő-közben nem vőlt szünete az örvendetes *Éllyen* kiáltásoknak. Ugyan ekkor másodszoriban adatott szálvé, 's durrogtak az ágyúk. A' Nádor-Ispányt, Primas ő Eminentziája, ezt pedig *Szilv* Vitze-Ispány Úr váltotta fel a' szólásban, ki is a' petsétet, 's a' Levéltartó (Archivum) kultsát is oda ajánlotta a' Nádor-Ispáynak, mellyeket ő Kir. Fő-Hertzege tsupán meg illetett, 's ezen kifejezéssel: hogy *eggy olly érdemes Ember' kezében, mint a' minémű Vitze-Ispány Úr, jó helyett vólnának,* nálla meg hagyta. — Végre egy jeles Beszédet tartott még *Kalotsai Érsek* ő Kegyelmessége is, a' midőn harmadszor lövettek ki a' puskák, és az ágyúk. Hogy semmi el ne maradjon a' Fő-Ispányi Béiktatás' szokott tzeremoniájából: két Királyi Parantsolat is olvastatott fel utóllýára, mellyel osztán vége lett a' Gyűlésnek. — Ebédre a' Primas' *Pesti* Kertjébe lett az által-menetel következendő pompával: Elöl indúltak a' gyalog Polgárok, utánnok a' lovasok; továbbá mintegy 70-ig való hintók; azután a' *Jász 's Kún* Sereg. Ezt követte a' 3 Fő Hertzegek' hintaja, melly mellett gyaloglottak két felől a' Nádor-Ispány' livériás tselédjei; utánna pedig a' Ns Magyar Kir. Testörzők lovaglottak. Bé fejezte a' menetelt a' *Pest-Vármegyei Nemes Zászlóally.*
Min-

Minden Magyar emberséges Ember bé botsáttatott izédula nélkül is az asztalhoz.“

A' Publiko - Politikumokra ügyelő, avagy az Ország' Polgári Alkotvánnya körül vizsgálódó Ország - Gyűlési Deputátzió is hozzá kezdett, a' több Deputátziókkal együtt, Aug. 10-dikén a' maga munkájához, Nádor - Ispány ő Kir. Fő H. gének előlülése alatt. Meg jelent véletlen *Ferentz* Fő Hertzeg is a' Deputátzió' Gyűlésében, 's le-
ülvén egy oldal-asztalhoz, darab ideig halgatta a' tanátskozást.

A' Septemvirális Tábla' néhai második Elöl-
ülője, 's Ns *Bihar - Vármegyének* közelébb volt ideig való Kormányozója *Brunszvik József* ő Ke-
gyelmességét rendelte a' Nádor - Ispány, Ns *Pest Vármegye*' Adminisztrátorává.

Már le ment a' F. Kir. Helytartó Tanátshoz a' Protestánsok' Synodusaik (közönséges ekklé-
siai Gyűléseik) eránt való Kir. Rendelés. E' fzerént a' F. Helytartó Tanáts fogja ölzve hivni Vármegyénként az említett Synodusokat; 's a' *Budai és Pesti* Tanáts rendelkezéseket fog tenni a' Synodus' Tagjainak szállásaik felől. — A' Refor-
mátusok' Synodusába, *Almásy József*; az Evangyélíkusokéba pedig Gr. *Brunszvik József* ő Ke-
gy. gek rendeltettek K. Bízatosoknak.

Valamint a' *Győr - Vármegyeiek*, 's Városiak .
úgy a' *Komárom - Vármegyeiek*, 's Városiak is nagy készüléteket tettek vólt az *Eszterházádról*
Budára váratott három Fő Hertzegek' el-fogadá-
sára. Mivel úgy vólt előre ki tsínálva, hogy Aug. 5-dikén délutánni 3 órára a' *Komárom* alatt
ő vendég - fogadóba érjenek ő Kir. Fő Hertzeg-
ségek, 's ugyan ott is ebédellyenek; ahoz képest jókor ki állott az említett vendégfogadóhoz Aug. 5-dikén a' Polgárság, 's várta nagy kívánsággal a' Fő Hertzegek' jöveleteket; várták a' Nádor-
Ispányi Szakátsok is a' nagy ebéddelel: azonban érkezik egyszer az Ország' Birája, 's jelenti *Esz-
ter-*

terházán lett maradásokat a' Fő Hertzegeknek. A' Polgárság azt a' jutalmát vette hosszas várakozásának, hogy a' Fő Hertzegek' ebédjével ő lakozott. Más nap, újra ki állott idején reggel mind a' Polgárság, mind a' Ns Zászlóally is a' maga innepi ruhájában, 's egész' 9 óráig várakozott. Ekkor a' Ns Sereg eleikbe ment ő Fő-Hertzegeiknek az ország-úttáához olly tzéllal, hogy tiszteletnek okáért a' vendégfogadóhoz vezesse 's kísérje őket; de tsak alig érhette tzéllját, mivelhogy igen nagy sebességgel hajtattak a' Fő Hertzegek *). Ki sem szálltak hintajaikból, hanem tsak onnan fogadták el, magok' meghajtásával T. *Bajtsi Allispány Úrnak* köszöntését. —

Ns *Báts-Vármegyének* szék-újító Gyűlése Aug. elsőjén tartatott *Zombor Városában*, Fő-Ispány *Ürményi József* ő Kegy. ségének előlülése alatt. — Az újjonnan választott Tiszt Uraknak betses neveik így következnek: Első Al-Ispány T. *Kováts József Úr*. — Első Notárius *Márffy Leopold Úr*; második 's harmadik Notáriusok pedig *Gombos Ferentz*, és *Szalóky Antal* Urak. —
Fő

*) Jó *Fellajtárjok* is volt *Ferentz és Leopold Fő Hertzegeknek*, t. i. *Gróf Eszterházy Károly* ő Nagyságának mintegy 15 esztendős Fia; de ezt nem tudták magok a' Fő Hertzegek. Ugyan azért eggy aranyat akartak néki adatni jó *Fellajtárság*áért. De midőn a' jutalommal keresték volna: már akkor tsak a' hültt helye volt. Sajnálták a' Fő Hertzegek, hogy előbb meg nem tudhatták, ki lett légyen a' *Fellajtárjok*.

Fő Szolgabírák: *Voynits Sebestény*, *Neszmér Antal*, *Szalay Péter*, és *Latkovits Thaddéus* Urak.
 Al-Szolgabírák: *Voynits Antal*, *Latinovits József*, *Polyák József*, és *Potskay Zsigmond* Urak. —
 Esküdttek: *Pinkovits Benedek*, *Kismárki Mátyás*, *Kováts József*, *Kún-Szabó Ferentz*, *Gombos Ignátz*, *Horváth Mihály*, *B. Bernyákovits*, és *Földvály János* Urak. —
 Első és második Fiskálisok: *Adámovits Mihály*, és *Vargai Mihály* Urak. —
 Közöséges Kasszatartó: *Pinkovits Simeon* Úr; különös Kasszatartók pedig *Kliengel József*, *Stepanovits Antal*, és *Vukovits Antal* Urak.

Új Tábla-Birákká választottak: *Partsetits György*, *Bükky József*, 's *Tomtsányi András* Urak.

Budáról írják, hogy a' mint bé utazott volna közelébb Király' Képe ő Kegyelmessége, *Vál* nevezetű Józsiágából *Pestre*, véletlen oda lett hintaja' bakjáról a' rakott láda; hanem már ki tudótak a' gonosztévők, 's szerentséssen meg került a' kár. Az említett Méltóságnak tulajdon józsiágabeli Tzigányok voltak rész szerént, rész szerént pedig másunnan valók a' tolvajok.

Nagyon meg járta egy *Bétsi Magyar Szabó* az *Észterházai* pompával. Meg akarván t. i. azt nézni, olly ajánlást tett egy Méltóságnak, hogy a' számára készített drága öltözetet maga személyében fogja el vinni *Észterházára*. El ment *Sopronig* békével; hanem midőn *Sopronon* túl egy erdőn utazott volna által: fel nyitotta valamelly gonosztévő a' kotsi' bakján lévő ládát, 's ki vette belőle a' gazdagon készültt mellyre-valót, és a' nadrágot. Már a' mentét is vonta ki felé, midőn észre vette egy Gyermeke a' kotsiból, hogy valaki motoz hátul a' bakon. Meg állítja tehát a' kotsist; de az alatt le ugrott a' zsvány a' bakról, 's máig is oda van a' mellyre-való, és a' nadrág. Így is rá megy 500 forintra a' kár; ha pedig a' mentét is kezéhez ku poríthatta volna a' tolvaj:
 úgy

úgy haladta volna a' kár, a' három ezer forintot.

Szombathelyről két nevezetes dolgokat közölt velünk egy érdemes Barátunk, a' mellyeknek egyike Jul. elsőjén, a' másik pedig Május' végén történt. Az első, egy hajdani *Római* maradványnak találásában állott. A' mint t. i. az új Püspöki Szentegyház' fundamentomát ásták volna: olly négy szegű kő táblára akadtak mintegy másfél ölnyre a' föld alatt, mellynek hossza 13, széle 9 lábnyi lehetett. Merevén (egésszen) fejr és fekete, tsupán egy iznyi nagyságú, 's négy szegű márvány darabotskákból volt a' tábla ki rakva. Külső karimáján belől, minden szegletében egy egy kissébb négy - szeg láttzatott; bellyebb hat rendbéli karimákkal volt ki-tarkázva, a' mellyeknek köze egy lábnyi tágasságú vala. Kellő közepén a' táblának, egy magános négy-szeg szemléltetett. A' mint a' tábla' hossza ment, 6 ki álló ábrázolások láttzattak. Egy felől, t. i. szélről, két tengeri hal, középen egy sárkány, belőlről pedig két génius, egy centaurus mellett. Más felől, szélről ismét tengeri halak, egy sárkány körül; középelt kilentz ágú virág; belőlről két szárnyas génius. Magok az ábrázolások, mind fekete kőből valának ki rakva, az udvaraik pedig fejből. Ezen Tábla, újjabb bizonytságot tesz arról, hogy *Schönwisner* Úr (*Pesti Könyvtárnok*) jól nyomozta itten a' *Rómaiak'* meg-telepedését.

A' másik nevezetes dolog volt, a' nagyobb Tanúlok' köz - mulattsága. Ki mentek ezek Kedd napon dél után, musikával az erdőre, egy fertály órányira a' Várostól; 's minekutánna el készült volna zöld ágakból a' jádzó színjek, egy pásztori játékot jádzottak el estve felé. — — — *Sonnenfels'* áldozatja szerént volt ki dolgozva a' játék; de nem tsak a' személlyek', 's jelenések' nagyobb számára, hanem az Isten-Astzonyra nézve is különbözött amattól. A' Szabadság' Isten-

Isten-Affzonyának Képét állították fel ugyan is a' jádzó színben, 's annak melléire Magyar Ország' Tzimerét rajzoltatták. A' Kép alatt ez a' Vers olvastatott:

Hogy el ne távozzon a' meg-tért Szabadság:

Ez Öltárt emelte néki a' Deákság.

A' játékot, juhász-táncz fejezte bé. Sok érdemes Nézői voltak ezen mezei mulattnak, 's tellyes meg-elégedéssel vették bútsújokat Tanulóink' dífzes Seregétől. Annakutánna egyesítvén magokat a' hatodik és harmadik Oskolák, Tanítóiknak vigyázása alatt, lassú, és frissebb magyar és lengyel tánczban, 's más mulattnágos testi gyakorlásokban töltötték az időt, tsötörtöki délutánnig. — Midőn el közelgetett volna a' zöld fák' árnyékától való meg-válásnak órája: egy rövid, de fontos Beszédet tartott a' hatodik Oskola' Tanítója a' Hazai Szeretetről, 's hathatós okokkal ébresztette Tanítvánnyait a' Magyar Nyelv' tanulására. A' Hazai Szeretetnek példájául, Ifjú Gróf Szétsényi Lajosnak buzgóságát hozta fel, ki is maga mulattnágára rendelt pénzéből a' *Herkules' Választását* szépen ki-nyomtatattatta. Hogy pedig a' Magyar Nyelv' gyakorlását is annál foganatosabban javasolhassa: ki-oloztatta az Ifjúság között, az említett *Herkules' Választásának*, *Bétsből* éppen az nap érkezett nyomtatvánnyait. Nagy érzékenységet gerjesztett ezen történet a' hatodik Oskolabéliekben, kik már egyébaránt is egész esztendőből fogva gyakorolják magokat nem csak a' folyó, hanem a' kötött Magyar Beszédben (Poésisben) is példás elő-menetellel. Bizonyosági lehetnek ennek az itt mindjárt következő Versek is, mellyeket az említett történetnek alkalmatosságával készített, 's tanuló Társai előtt közönségesen fel olvasott

Bedőtz István:

Músa! melly ifjú koromat mosolygó
Ihletésseddel gyarapítod, indítsd

Ked.

Kedvemet zengő öröm-énekekre,
 's térj le közünkbe.
 Im' tavasz hajtván mezeinkre gyengébb
 Szelletét, meg-nyíltt paragok virággal,
 A' vidék erdő levelével ébreszt,
 Fil'mile dallal.

Béts talán érzé örömünk'; magyarban
 Herkulest küldött, fiatal szerezte,
 's tőle el-vévén nevedékeny Urfi
 Közre botsátott.

Eljetez buzgó Haza' Pártfogói!
 Eljetez gyengébb erejű nagy elmék!
 Többeket zsengés korotok nem enged,
 Szívetek óhajt.

Bóldog Országunk! mire megy szerentséd,
 Hogy ha Ifjakban nevedekhet illy' tűz?
 Im' hírét Szétsény vetekedve nézi
 Attya' Nevének.

Szegeden, meg lehet egy talléron venni köblit
 a' jó tiszta buzának.

Erdély Ország.

Kolozvárról, Jul. 31-dikén. „Rendes levelező
 Társaitok meg fogják irni, tudom, a' közöttünk
 mostanában esett Hivatalbéli Választásokat; de
 én egy kevéssé fundamentomosan akarlak e' rész-
 ben benneteket tudósítani. A' Törvény, 's Di-
 ploma szerént, a' T. Rendek által meg állított
 Országos Fő Hivatalok, *Erdélyben* ezek: 1.) A'
 Kir. Fő Kormányozói Hivatal (Gubernátorság).
 2.) Az Udvari Kántzelláriusság. 3.) Az Ország'
 Generálissága. 4.) Kints - Tartóság (Thesaurá-
 riusság). 5.) A' Státusok' Gyűlésében való Elöl-
 ülőség (Statuum Presidensség). 6.) A' Kir. Tá-
 blánál való Elölülőség. 7.) A' Tartományi Fő-
 Bíztoóság (Provinciális Fő Kommisszáriátus). 8.)
 Az Exaktoria Széknél való Elölülőség. 9.) A'
 Tartományi (Provincialis) Kántzelláriusság. 10.)
 A' Száfszok' Ispánysága. 11. 12. és 13.) A' 3 Itélő-
 Mesterek' hivataljai. Ezeken kívül, 6 Guberniális
 (Kor-

(Kormányfzéki) Tanátsosságok, a' *Katholika*, *Reformáta*, 's *Unitária* Vallásuak' részéről; kettő az *Evangelikusok*kéről. — A' Kir. Tábla' Elölülő-jéről nem volt, 's nints semmi kérdés: megmaradt. A' Fő Kormányozót, Státusok' Elölülő-jét, 's a' három Itélő-Mestert, még a' Gyűlés' elein választotta az Ország; melly választást ő Felsége is meg erősített. A' Kántzelláriusi Választás is közönségesse tétetett már.

(Kik, és hány voksokkal választattak a' *Katholikusok*, *Reformátusok*, 's *Unitáriusok* közül: már mi azt meg írtuk más alkalmatossággal; most ezen betses Levélből közöllyük az *Evangelikusok* közzül választottakat, 's a' reájok ment voksok' számát: B. *Bruckenthal Mihály* ő Excel. jára ment 28 vokso; *Rosenfeld* ő Excel. jára 26; M. *Sotérius* Urra 5).

A' több Hivatalokra, tegnap esett meg a' választás; de még most többet nem lehet rólla írnom.

Német Birodalom.

Minekutánna néhány hetekig hánytva vetette volna a' *Regensburgi* Gyűlés, a' *Német Birodalom* nak *Frantzia* Orzággal való dolgát: meg állította az az eránt való értelmét egy rendkívülvaló Ülésben ezen hónapnak 6-dikán, 's még az nap el indította a' maga vélekedését ő Tsáfszári Felségéhez.

Orosz Birodalom.

A' *Kubáni* Orosz Kormányozó, Generál *Gnedovits*, minekutánna meg küldötte volna *Petersburgba*, *Anape* Városának meg-vételéről szóló jelentését: nyomban új nyereség' hírével örvendeztette meg nagy szivü Tsáfszárnéját; hogy t. i. *Anapenak* el-nyerése után, *Sudsuk-Kale* Városára küldötte egy Ofsztályát a' maga Seregének; de a' *Törökök* nem várták meg az ostromot, hanem fel-gyújtották a' Várost, 's olly siettséggel el-illantottak, hogy még csak az ágyújaikat sem ér-

érkeztek magokkal el-vinni. A' velek frigyes *Tzirkassziaiak* abban mutatták hívségeket, hogy a' mi épségben talált maradni a' lángoktól, ők azt fel perselték, 's azután nekik estek szövetségessé szomszédjaiknak magoknak, 's jól meg koppaltották őket. — Már az ilyen, nagyon kutya-barátság! — Bé menvén az *Oroszok* a' Városba, 25 ágyúkat találtak.

A' *Matsini* győzedelemről, Julius. 26-dikán adatott ki az Udvar egy bőv tudósítást. E' szerént, 6 Fő Tiszteknek, és 141 Al Tiszteknek, 's Köz-Embereknek halálokba került az *Oroszok* részekről, az említett győzelem; 405-re ment a' meg-sebesítetteknek száma, kik között 26 Tisztek voltak.

P r u s s z i a.

Júliusnak utolsó napján, nagy vendégséget adott, egy *Berlini* tudósítás szerént, a' Királyné. Minekelőtte alztalhoz ültek volna: ki nyilatkoztatta ő Felsége a' Vendégeknek, hogy már a' *N. Britániai* Király is meg egyezett az *Yorki* Hertzegnek, *Friderika Prussziai* H. Asszonnyal való házassági egybe-keelésébe. — Közönségeffen száz-ezer forintot szokás kész pénzül adni, a' férjhez-menő *Prussziai* Hertzeg-Asszonyokkal. Ezen summán kívül, esztendőnként való fizetést is fog rendelni a' *Prussziai* Király (a' mint írják) a' Hertzeg-Asszonynak. — Ugy van a' hite *Berlinben*, az el-jegyeztetett három H. Asszonyoknak lakodalmaik mind egy füst alatt fognának tartatni — úgymint *Friderika* H. Asszonyé, az *Yorki* Hertzeggel; a' Király' második Leányáé, az *Orániai* örökös Hertzeggel; *Ferdinánd* Kir. Hertzeg' Leányáé végre a' *Dessau* örökös Hertzeggel — melly jeles pompát a' *Hollandiai* örökös Helytartó Fejedelem Feleségestől, úgy nem különben a' *Braunschweigi*, 's *Dessau* Udvarok is szándékoznak jelenléteikkel meg tisztelni.

Spanyol

Spanyol Ország.

A' kóborló *Frantziákra* nézve hozott ('s N árkusunkban már közlött) Királyi Végzést, tsak hamar más Kir. Rendelés is követte, mellynek ez az értelme: hogy minden Idegenek, valakik meg akarnak *Spanyol Országban* telepedni, Katholika Vallásúak legyenek, 's azon Helyeknek Törvényszékeik előtt, a' mellyekben tartózkodnak, esküvéssel kötelezzék magokat a' Katholika Vallás, és a' Király eránt való hűségre; egyfzersmind minden idegen privilégiumaikról, valamint tulajdon Hazájokhoz tartozott előbbeni kötelességekről is le-mondjanak; fogadást tegyenek végre, hogy ők semmi idegen Tartományhoz, Követhez vagy Ministerhez óltalomért folyamodni nem akarnak. Ezen Rendelés' által-hágóinak, gályákra való adatás, támkivetésbe való küldetés, és minden jószágoktól való meg-fosztatás vagyon büntetésül fel-téve.

Nagy veszteségek vólt *Orán* Várában a' *Spanyoloknak*, azon meg-támadtatások' alkalmatosságával, mellyről ez előtt néhány napokkal tettünk vala emlékezetet. Maga a' Kormányozó is sebet kapott. *Adorno* nevezetű Generállieutenant új próbáját adta az úttal, azon tsalhatatlan igazságnak, hogy egy derék Vezér maga fel ér sok ezerekkel. Ugyan is ha ő Ember nem lett vólna, a' talpán: okvetetlen fel gyújtották vólna a' nagy puskaaporos Magazinomot a' *Maurusok*, 's ennél fogva a' Vár' Őrizetét is, melly mintegy 15000 Embertől állott, nagy részént fel-vettették vólna.

* * * * *

Küldjük az *y* árkust, az Ország-Gyűlése' Historiájához tartozó Aktákból.

Költ *Bétsben*, Auguszt. 19-dik napján 1791.